

# Beslut

---

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid De la Gardiegymnasiet, enhet 5 i Lidköpings kommun

## Inledning

---

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på De la Gardiegymnasiet, enhet 5 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

## Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

## Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid De la Gardiegymnasiet, enhet 5 i följande utsträckning:

### *Rektors ledarskap*

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver arbeta mer strategiskt med styrning och ledning av jämställdhetsarbetet

### *Undervisning*

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade metoder och arbetssätt så att eleverna ges inflytande och görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

#### *Trygghet och studiero*

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

#### *Bedömning och betygssättning*

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärarna ges förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg och säkerställa att lärarna använder sig av olika metoder för att säkerställa likvärdighet i bedömning och betygssättning

#### *Uppföljning*

Huvudmannen ska senast den 26 juni 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till [dokument.goteborg@skolinspektionen.se](mailto:dokument.goteborg@skolinspektionen.se), eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:6918) i de handlingar som sänds in.

## Skolinspektionens bedömningar

---

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

### Rektors ledarskap

#### Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn har lagt grunden för att på ett strukturerat sätt arbeta för att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat och resultatet av värdegrundsarbetet. Rektorn leder det pedagogiska arbetet med fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag och arbetet är organiserat på ett sätt som skapar förutsättningar för lärarna att samverka. Det saknas dock ett av rektorn initierat strategiskt jämställdhetsarbete vid skolenheten.

#### *Rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen*

Granskningen visar att rektorn har påbörjat ett strukturerat arbete för att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat och resultatet av värdegrundsarbetet. För att följa upp elevernas synpunkter på utbildningen genomförs två årliga enkäter, en kommungemensam och en som utformats lokalt och genomförs under elevernas utvecklingssamtal. Eleverna och lärarna berättar att eleverna regelbundet får svara på frågor om vad som fungerar bra, vad som inte fungerar bra och vad de tycker om skolan. Lärarna berättar att den egna enkäten delvis görs för att eleverna på IM språk kan ha svårt att förstå de frågor som ställs i den centrala enkäten. Lärarna berättar att de lämnar de lokalt genomförda enkäterna till arbetslagsledaren som sammanställer enkätsvaren. Rektorn tar del av resultatet och det diskuteras sedan i arbetslaget, där rektorn deltar. Eleverna säger sig dock inte ha fått reda på några resultat från enkäterna eller fått vara med och diskutera svaren. Lärarna tror att rektorn kommer att prata med elever utifrån enkätresultaten, men vet i övrigt inte hur resultatet kommer att användas. Rektorn säger att han planerar att med enkätresultaten som



underlag prata med elevgrupper för få en fördjupad förståelse av elevernas svar och varför de svarat som de gjort.

Rektorn är relativt ny som chef för skolenheten och lärarna är inte helt klara över hur rektorn avser att arbeta framöver. Lärarna har till exempel klassgenomgångar då de diskuterar elevernas kunskapsresultat, men vid dessa genomgångar medverkar inte rektorn utan arbetslagsledaren. Lärarna tror dock att rektorn i efterhand får information om vad som tagits upp av arbetslagsledaren. Lärarna berättar att rektorn i början av läsåret gett dem i uppgift att ämnesvis analysera de betyg som satts vid enheten. Utifrån analysen har lärarna fått diskutera hur arbetet kan utvecklas, till exempel: varför ser det ut som det gör, hur många elever går vidare till nationella program och hur vill vi jobba vidare? Rektorn och elevhälsan deltar på alla arbetslagsmöten och då får lärarna information av rektorn och också hur rektorn tänker i olika frågor. På arbetslagsmötena förs också diskussioner om kunskapsresultat och aktuella utvecklingsområden. Lärarna berättar också att en del av det systematiska kvalitetsarbetet är att arbetslaget ska skatta var de befinner sig i förhållande till de två övergripande mål som gäller för hela De la Gardiegymnasiet och de övriga utvecklingsområden som tagits fram specifikt för enheten. De övergripande målen är "kvalitet i undervisningen" och "främja närvaro", och de enhetsspecifika målen är knutna till dessa.

Det framkommer i intervjuer med elever, lärare och rektorn att rektorn har besökt lektioner, men att besöken än så länge mer varit ett tillfälle för rektorn att presentera sig för eleverna än för att observera undervisningen. Rektorn berättar att han får information och kunskap om undervisningen genom de veckovisa ledningsgruppsmötena, då rektorn träffar arbetslagsledare, förstelärare och speciallärare. Rektorn deltar också i klassråd, enhetsråd och skolråd. Eleverna, lärarna och rektorn berättar att rektorn ofta är synlig i verksamheten, till exempel i elevutrymmen och vid den gemensamma frukost som ordnas en gång per vecka på IM. Rektorn säger att hans ambition är att vara i verksamheten så mycket som möjligt, synlig för elever och personal.

Den uppföljning och de analyser av verksamheten som görs kommer att ingå i enhetens systematiska kvalitetsarbete.

I den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av inför granskningen uppger rektorn att resursfördelningen följs upp utifrån den samlade informationen och i de möten som genomförs. Utifrån identifierade behov fördelas resurser om så att de passar de behov som behöver mötas i elevgruppen, uppger rektorn. Lärarna har ännu inte hunnit uppleva hur rektorn säkerställer att det som är överenskommet

genomförs, men säger att de har en känsla av att det nu är mer tydlighet och struktur i arbetet. Det, säger en grupp lärare, liksom att rektorn är aktiv vid möten och ser till att saker blir diskuterade, är tecken på att rektorn kommer följa upp att det som är överenskommet genomförs.

*Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet*

Granskningen visar att rektorn leder det pedagogiska arbetet med fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Arbetet är organiserat på ett sätt som skapar förutsättningar för lärarna att samverka. Av intervjuer och av dokumentation som Skolinspektionen tagit del av inför granskningen framgår att det finns ett flertal olika tillfällen då lärarna har möjlighet att samverka. Arbetslaget möts varje vecka antingen i arbetslagsträff eller för att ha klassgenomgångar. I dessa möten deltar elevhälsan regelbundet, berättar företrädarna för elevhälsan. En annan form för möten för lärare och elevhälsa är det som går under benämningen "samlad bild". Dessa möten initieras av elevens mentor i ett tidigt skede då lärare känner oro för en elev. Mötena följer en särskild struktur och fokuserar på elevens starka sidor och med syftet att stärka dessa och undvika att eleven får större problem med studierna. Eleverna säger att de märker i undervisningen att lärarna samarbetar med varandra.

Utöver de möten som sker inom enheten och i arbetslaget träffas lärare från hela De la Gardiegymnasiet i ämneslag, där lärare som undervisar i samma ämne träffas samt i lärgrupper där lärare inom givna ramar utifrån intresse väljer vad de vill fördjupa sig i. I lärgrupperna är tanken att ett kollegialt lärande med olika inriktningar ska ske inom ramen för huvudrubrikerna "kvalitet i undervisningen" och "främja närvaro". Rektorn berättar att respektive lärgrupp leds av en förstelärare och att en av inriktningarna varit betyg och bedömning. Lärarna har också individuella mål kring sin undervisning och lärarna har fått ange vad de vill arbeta med och utveckla utifrån enhetens prioriterade mål. Rektorn ger som exempel att det kan handla om att synliggöra kunskap för eleverna eller att arbeta mer med digitala hjälpmedel.

Lärarna säger att de har diskuterat hur mötesstrukturen fungerar och att det funnit önskemål om vissa förändringar, men det framkommer i granskningen inget annat än att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. Hur rektorn ser till att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen har lärarna ingen uppfattning om ännu, men konstaterar att rektorn är intresserad av vad de gör och de har en känsla av att arbetet kommer att bli mer strukturerat framöver. De flesta möten dokumenteras rutinmässigt och rektorn har möjlighet att ta del av dokumentationen.

För närvarande finns det inte några obehöriga lärare på skolenheten. Inför varje läsår anordnas en introduktion för nyanställda lärare på De la Gardiegymnasiet, säger rektorn. På enheten får nyanställda dessutom information om rutiner och arbetssätt inom IM. Nyanställda kan också få en mentor, men det finns inte någon rutin kring detta, säger rektorn. Några lärare säger att de uppfattat det som att de ska vara "behjälpliga", men att de får uppdraget "lite sådär" och att de egentligen har för lite tid för att vara mentorer. Skolinspektionen rekommenderar rektorn att tillsammans med lärarna klargöra vilket behov av introduktion för nyanställda och obehöriga lärare som finns på enheten och hur detta behov bäst kan mötas.

*Det finns ett arbete kring jämställdhet på skolenheten, men arbetet är inte tillräckligt strategiskt utformat*

Granskningen visar att det saknas ett av rektorn initierat strategiskt jämställdhetsarbete vid skolenheten, även om intervjuer visar att det i varierande grad pågår ett arbete för jämställdhet inom skolenheten. Eleverna berättar att de pratat om jämställdhet och allas lika värde under lektioner i bland annat samhällskunskap. Eleverna berättar också att det finns frågor där de får bedöma om de upplever att det är rättvist på skolan. Skolan organiserar också "tjej- och killgrupper" där företrädare för elevhälsan tar upp frågor om genus och eleverna ges möjlighet att diskutera sina upplevelser. Elevhälsans företrädare säger att det är uttalat att de ska arbeta med jämställdhetsfrågor och berättar att de varit ute i klasser och berättat om bland annat sex- och samlevnad. Arbetet med jämställdhet diskuteras med rektorn i elevhälsomöten och frågan ingår också som ett av de områden som ska tas upp i det systematiska kvalitetsarbetet. Även lärarna och rektorn hänvisar till att det finns "tjej- och killgrupper" där jämställdhetsfrågor tas upp. Elever säger att frågan om jämställdhet framförallt kommer upp om det har hänt något, medan lärare inom IM språk säger att det är en "kamp och att de arbetar med frågan varje dag". Lärare berättar också att den betygsanalys som de gjort under hösten inte innefattade en analys utifrån kön. Rektorn berättar att möjligheten att dela upp betygsstatistiken efter kön saknas eftersom Introduktionsprogrammen inte redovisas i det digitala system som används i kommunen. Rektorn berättar också att det ingår i rutinen för studie- och yrkesvägledning att arbeta för att bryta traditionella föreställningar om yrken och könstillhörighet. I samband med kommunens sakgranskning av underlaget för beslut påpekas att jämställdhet behandlas i skolans plan mot kränkande behandling.



### Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver arbeta mer strategiskt med styrning och ledning av jämställdhetsarbetet

Skolinspektionens granskning visar att rektorn på ett tydligare sätt behöver styra och leda ett strategiskt jämställdhetsarbete vid skolenheten. Visserligen sker det inom skolenheten ett visst arbete kring jämställdhet utifrån de behov som arbetslaget identifierar och jämställdhet ingår i det systematiska kvalitetsarbetet. Det arbete som pågår är dock inte tillräckligt systematiskt och inte styrt av rektorn som ett led i ett strategiskt jämställdhetsarbete.

Skolors arbete med jämställdhet ingår i skolans värdegrund och demokratiuppdrag. Av läroplanen framgår att skolan aktivt och medvetet ska främja kvinnors och mäns lika rättigheter och möjligheter. Eleverna ska uppmuntras att utveckla sina intressen utan fördomar om vad som är kvinnligt och manligt. Riksdagen har antagit jämställdhetspolitiska mål som handlar om att kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.

Skolinspektionen rekommenderar att det arbete som pågår utvecklas och inordnas i ett strategiskt arbete som styrs och leds av rektorn. Inslag som kan bli aktuella i arbetet är bland annat att analysera kunskapsresultat för kvinnliga respektive manliga elever fördelat på årskurser, ämnen/kurser och program är viktiga inslag för att ge kunskap om jämställdhetsarbetet. Det kan också exempelvis handla om att i medarbetarsamtal ta upp frågor om hur aktivt och medvetet lärare arbetar med jämställdhet eller att ha utformade gemensamma strategier för hur jämställdhet kan tas upp i undervisningen. Även att analysera eventuella anmälningar om kränkande behandling och att utveckla analysen av utbildningsval som rekommenderas i studie- och yrkesvägledningen samt könsmönster som synliggörs i elevhälsans arbete är inslag som kan bli aktuella.

För att arbetet ska kunna anses vara strategiskt handlar det om att se helheten och om att förstå hur arbetet ska leda till resultat på lång sikt och om att det finns en långsiktig plan för hur personal ska få hjälp att ta ut riktningen för olika val de behöver göra. Skolans arbete och strategier behöver också följas upp och omprövas så att de får avsedd effekt.

## Undervisning

### Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, Gymnasieskolans uppdrag, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4

Gymnasiegemensamma ämnen

Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att undervisningen överlag är målfokuserad, varierad och anpassad till den aktuella elevgruppen. Undervisningen innehåller ett aktivt lärarstöd och inslag för att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Däremot är eleverna i låg grad involverade i arbetet med att planera och utvärdera undervisningen.

*Undervisningen är överlag målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd*

Granskningen visar att undervisningen består av olika uppgifter och är varierad. Undervisningen är överlag strukturerad och eleverna ges ett aktivt lärarstöd. Det är tydligt för eleverna vad de ska göra och oftast också syftet med detta. Vid de lektionsobservationer som Skolinspektionen genomför berättar läraren i inledningen av lektionen vad som ska hända och vad eleverna ska göra under lektionen, vid några observationer också kopplat till lektionens syfte. Lärarna berättar att de har diskuterat hur undervisningen ska struktureras och att de uppfattar att alla lärare inleder lektionerna med att skriva upp lektionens struktur och innehåll på tavlan. Lärarna säger att det också är viktigt att ha en tydlig avslutning och att eleverna är betjänta av en tydlig lektionsstruktur. Även om vikten av en tydlig avslutning är något som lärarna talat med varandra om, ger lärarna olika svar på huruvida det finns en gemensam struktur på hur lektioner ska avslutas och en gemensam syn på hur det bör ske. Under de observerade lektionerna gör lärarna i varierande grad ett sammanfattande avslut och i några lektioner sker inget markerat avslut alls. Rektorn har i samband med sakgranskningen av underlaget för detta beslut framhållit att alla elever ska samlas och att det ska vara tydligt när lektionen avslutas.



Skolinspektionen vill framhålla vikten av att skolenheten fortsätter diskutera hur undervisningen bäst kan struktureras så undervisningen får ett logiskt flöde och eleverna förstår syftet med olika arbetsmoment.

Under de observerade lektionerna får eleverna arbeta med olika uppgifter och lärarna varierar aktiviteterna. Det sker till exempel genom att eleverna arbetar med eller utan dator, att de ser på film som en förberedelse för kommande uppgifter eller ser på nyheter vars innehåll sedan används i undervisningen. Att undervisningen är varierad ger också de intervjuade eleverna exempel på och berättar om olika typer av arbetsuppgifter och aktiviteter. Eleverna säger bland annat att de i ämnet matematik kan arbeta i sin arbetsbok, spela spel eller göra andra uppgifter i datorn. Andra elever ger exempel från språkundervisningen kring hörförståelse, skrivövningar och samtalsövningar. I SO kan det exempelvis handla om att eleverna får lyssna, läsa eller svara på skriftliga frågor, säger eleverna. Som start på varje skoldag läser eleverna i en bok som de själva väljer, berättar eleverna, oavsett vilket ämne som inleder skoldagen. Lärarna berättar, utöver det eleverna uppger, att det förekommer att man gör studiebesök och studieresor för att variera undervisningen. Andra sätt som lärare använder för att variera undervisningen är att låta eleverna arbeta i olika konstellationer, till exempel enskilt, i par eller i grupp, berättar de. Andra lärare berättar att de bland annat varierar undervisningen genom att använda olika redovisningssätt och genom att använda inspelade genomgångar. Rektorn säger att om det visar sig att lärare behöver stöd med att skapa en varierad undervisning kan detta ordnas, exempelvis genom att en utsedd/annan lärare kan genomföra lektioner som ordinarie lärare kan hämta inspiration från.

På de lektioner som observerades i samband med granskningen gav lärarna eleverna ett aktivt lärarstöd genom att cirkulera i klassrummet, svara på frågor och stödja eleverna i att komma igång med och behålla fokus på arbetsuppgifterna.

#### *Eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån egna behov och förutsättningar*

Granskningen visar att undervisningen innehåller inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Undervisningen är också överlag anpassad till den aktuella elevgruppen. Lärare berättar om att de på olika sätt anpassar undervisningen för att alla elever ska nå sina mål. Eleverna har, berättar lärarna, mycket skiftande skolbakgrund och innehållet är anpassat till elevgrupperna i stort, men också individuellt anpassat utifrån varje elevs behov. Det sker inte någon gemensam kartläggning av elevernas kunskaper, utan lärarna använder egna tester och prov, samtal och andra metoder för att kartlägga elevernas kunskaper. Utifrån det

som framkommer av kartläggningarna anpassar lärarna innehåll och arbetssätt till elevernas behov, berättar de. En lärare säger att hen till exempel försöker hitta sådant som hela gruppen kan samlas kring och berättar att eleverna har fått skriva om sina respektive modersmål. Eleverna berättar att var och en arbetar med uppgifter som är anpassade till den egna nivån och att de får extra uppgifter om de blir färdiga. Lärarna uppger att de elever som går på IM ofta tidigare har mött misslyckanden i skolan eller har en annan bild av vilka förväntningar skolan har på dem. Lärarna berättar att de därför arbetar mycket för att stärka elevernas självförtroende, att eleverna ska våga även om det känns svårt och att det är okej att som elev göra fel. Lärarna försöker också i möjligaste mån ställa öppna frågor till eleverna, berättar de, som gör att eleverna behöver reflektera över sitt svar. I samband med Skolinspektionens besök framgår att det på skolenheten finns behov av insatser för grundläggande litteracitet. För att skolan bättre ska kunna möta alla elevers behov, oavsett skolbakgrund eller avsaknad av skolbakgrund, bör skolenheten skapa en beredskap för att kunna erbjuda adekvat undervisning till alla elever.

Eleverna beskriver i intervjuer att lärarna på olika sätt visar att de har höga förväntningar på dem. Eleverna berättar att lärarna kan säga att eleverna kan, att eleverna är "bra" eller att lärarna på andra sätt visar att de tror på att eleverna kommer att klara sina uppgifter. Elever berättar också de har möjlighet att få svårare eller fördjupade uppgifter om de är klara med de grundläggande uppgifter som läraren ger dem. Elever och lärare berättar om att lärarna på olika sätt utmanar eleverna att komma längre. Även rektorn och elevhälsan berättar om att lärarna visar tilltro till eleverna och möter eleverna utifrån deras förutsättningar och behov. Under de besökta lektionerna ges ett flertal exempel på att lärarna berömmar och uppmuntrar eleverna, både enskilt och i grupp, för deras arbetsinsatser. Lärarna berättar att de försöker utgå från elevens mål kring utbildning och yrke och visa att de tror att eleven har kapacitet att nå sitt mål. Vidare berättar lärarna att det är viktigt att bygga goda relationer till eleverna och förstärka elevens starka sidor och det som visar sig fungera bra. Elevhälsans företrädare berättar att i enhetens mötesstruktur ingår det man kallar "samlad bild" där lärare och elevhälsan i ett tidigt skede arbetar för att bryta en negativ utveckling gällande elever. Syftet är att tidigt diskutera och lyfta fram elevens starka sidor.

Eleverna ger i intervjuer få exempel på att det finns tillfällen då lärarna ger dem möjlighet att reflektera över frågeställningar som inte har ett givet svar. I en av intervjugrupperna säger eleverna att de i ämnet religion diskuterar och att det då inte finns ett rätt svar, men i övrigt framkommer i elevintervjuerna få tillfällen då eleverna ges sådana möjligheter. Det är också endast undantagsvis i de lektionsobservationer som Skolinspektionen genomför som eleverna ges övningar eller frågor som inte har



ett givet svar och där eleverna behöver resonera och reflektera över sin egen ståndpunkt. Lärare säger i intervju bland annat att det kan vara svårt för eleverna att uttrycka egna åsikter om man i sin tidigare skolgång inte förväntats göra det. Lärare berättar att de bland annat använder sig av öppna frågor och frågor varför för att få eleverna att ge egna svar och komma med egna tankar. En lärare berättar att hen använder ordet "resonera" aktivt i sin undervisning för att eleverna ska lära sig förstå innebörden och också lära sig att aktivt använda detta begrepp då många av skolans uppgifter handlar om att resonera kring olika företeelser etcetera. Även elevhälsans representanter framhåller att elever kan ha svårt att reflektera och att det finns stora behov av träning för eleverna. För andra elever kan det handla om att öva sig i att delta i samtal, säger representanterna också. Som exempel på sådant som görs i verksamheten för att elever ska ges möjligheter att öva att samtala nämns bland annat den gemensamma frukosten en dag per vecka och de modeller för samarbete som används (till exempel EPA) av lärare, elevhälsans representanter och rektorn.

*Eleverna är i låg grad delaktiga i planeringen av undervisningen och i sitt eget lärande*

Skolinspektionens granskning visar att det på skolenheten i stort saknas ett gemensamt arbetssätt där eleverna är delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen. Även om elever kan bli involverade i utvärdering genom enkäter eller samtal, ges de endast ett begränsat inflytande när det gäller att utvärdera, och inte minst planera, undervisningens innehåll. Eleverna beskriver att de har möjlighet att vara med och påverka undervisningen genom att säga vad de vill göra. Eleverna ger som exempel att läraren kan fråga om de vill arbeta med grammatik eller om de vill "läsa bok". Andra elever berättar att de i sin grupp framförallt kan vara med och påverka inom en aktivitet som kallas för "MOA-pass", där elever och lärare planerar utifrån vad eleverna vill göra under denna tid. Det har bland annat resulterat i att eleverna har bakat, varit och bowlat och liknande aktiviteter. Även lärarna säger att MOA-passen är ett tillfälle då eleverna kan vara med och påverka innehållet. Som tidigare framkommit anpassar lärarna i undervisningen innehåll och arbetssätt efter respektive elevs behov och elevernas individuella behov påverkar på det sättet planeringen av det egna arbetet. Lärare inom IM språk berättar också om hur de arbetar för att få eleverna att reflektera över sitt eget lärande. Det sker till exempel genom att lärarna visar på att en elev lärt något nytt och på så vis visar på en elevs utveckling över tid. Det kan också ske genom att prata med elever om hur de lär sig. Eleverna i IM individuellt val är många gånger medvetna om vad som tidigare fungerat respektive inte fungerat under deras tidigare skolgång, berättar lärarna, och de kan då be eleverna att berätta om det och anpassa sin undervisning efter det. Lärare säger också att de kan använda elevernas erfarenheter för att stärka elevernas självförtroende och för att utmana eleverna. Eleverna berättar att de deltar i



utvärdering bland annat av undervisningen genom diskussioner på mentorstiden och i utvecklingssamtalen då de får frågor om vad de tycker om skolan. Lärarna vill att vi ska diskutera, säger eleverna. Eleverna får också frågor om undervisningen i de enkäter de regelbundet ombeds svara på. De intervjuade lärarna ger exempel på andra tillfällen då de på olika sätt gett eleverna möjlighet att lämna synpunkter, men flera lärare säger samtidigt att utvärdering är ett utvecklingsområde och något de inte är så bra på. Rektorn säger att han försöker vara ute i verksamheten så mycket som möjligt och att ett av syftena är att stämma av elevernas uppfattningar om verksamheten. Rektorn deltar också i olika möten som lärarna har med eleverna.

### Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade metoder och arbetssätt så att eleverna ges inflytande och görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att det saknas ett gemensamt arbetssätt för att göra eleverna delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen. Även om eleverna kan bli involverade i utvärdering genom enkäter och samtal, ges de endast ett begränsat inflytande när det gäller att utvärdera, och framförallt planera, undervisningens innehåll.

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter elevernas ålder och mognad. Enligt läroplanen ska läraren till exempel tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Vidare framgår av läroplanen att rektorn har ett särskilt utpekat ansvar för att se till att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Även om undervisningen ska styras av läroplanen finns det utrymme för elevernas inflytande. När det gäller val av innehåll i undervisningen finns exempelvis utrymme för lärare och elever att tillsammans i planeringen resonera kring vad det centrala innehållet i detalj ska fokusera på inom respektive ämne. Vilka arbetsformer som bäst lämpar sig för att utveckla dessa kunskaper och hur det ska redovisas är också viktiga aspekter att låta eleverna resonera kring i syfte att de successivt kan kunna få ökat eget ansvar. Ett annat område som eleverna kan vara med och påverka är vilka läromedel som ska användas eller vilka examinationssätt som ska tillämpas. När läraren utvärderar undervisningen är det väsentligt att läraren inhämtar elevernas

synpunkter om hur undervisningen genomförts med avseende på innehåll, arbetsformer och arbetssätt. Att ge eleverna möjlighet att tänka och reflektera över undervisningens kvalitet är av vikt för att läraren ska få ett underlag för att utveckla undervisningen. Dessa utvärderingar ska göras kontinuerligt, under terminens gång, och inte bara i slutet av terminen eller årskurs. Detta är särskilt viktigt om undervisningen inte fungerar, så att läraren har möjlighet att förändra upplägg och genomförande i befintlig undervisningsgrupp. Ett exempel på hur eleverna kan involveras i planeringen av undervisningen är att låta dem berätta om sina erfarenheter och föreställningar kring det undervisningen ska behandla. Utifrån detta kan de sedan bidra med idéer om innehåll, arbetssätt och arbetsformer för det aktuella arbetsområdet.

Skolinspektionen rekommenderar att lärare under ledning av rektorn arbetar aktivt för att öka elevernas delaktighet i både planeringen och utvärderingen av undervisningen.

## Trygghet och studiero

### Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det vid skolenheten pågår ett samlat arbete så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Lärarna har ett gemensamt förhållningssätt och en samsyn kring ledarskapet i klassrummet så att de agerar likvärdigt. Det finns även ett gemensamt förhållningssätt när det kommer till arbetet med att skapa trygghet och åtgärder har vidtagits som man kunnat se bidragit till att öka tryggheten bland eleverna.

*Det finns ett medvetet arbete för att skapa trygghet på skolenheten*

Granskningen visar att skolenheten arbetar aktivt med att skapa trygghet. Rektorn beskriver i informationsinsamlingen att Lidköpings kommun anordnat kompetensutveckling kring trygghet och studiero. Detta har resulterat i att det finns en medvetenhet om vikten av samsyn i personalgruppen kring arbetet med trygghet

och studiero för att det ska ge effekt och att vikten av främjande och förebyggande arbete tydliggjorts.

Rektorn skriver vidare att eleverna på enheten är trygga, vilket bland annat visar sig i de enkäter och andra kartläggningar som genomförs för att följa elevernas upplevelse av trygghet. Lärarna berättar att det görs en central enkät bland annat med frågor om elevernas upplevelse av trygghet och trivsel. Lärarna kompletterar denna med egna enkätfrågor om trygghet och studiero. Den egna enkäten besvarar eleverna i dialog under utvecklingssamtalen och lärarna lämnar elevsvaren till arbetslagsledaren som sammanställer resultaten. Rektorn tar del av resultatet och det diskuteras sedan i arbetslaget. Lärarna tror att rektorn utifrån enkätresultaten kommer att göra djupintervjuer med elever, men vet i övrigt inte hur materialet används.

Eleverna uppger i intervjuer att de är trygga på skolan och att det finns personer de kan vända sig till om något skulle inträffa. Rektorn och lärarna säger att ett av de sätt man arbetar med för att skapa trygghet är att ha en hög personalnärvaro i de allmänna utrymmen som enheten disponerar. Även elevhälsans företrädare finns närvarande och tillgängliga i allmänna utrymmen under raster, berättar de, och säger att det skapar en trygghet att det finns synliga vuxna. Elevhälsan arbetar med elevernas övergång från grundskolan bland annat genom överlämningar och eventuella besök av elever under vårterminen innan de ska börja på gymnasiet. Andra inslag i arbetet för trygghet är att eleverna har hemklassrum och att ordningsregler finns upprättade. Inslagen i arbetet för att skapa trygghet finns angivna i ett årshjul. Under MOA-passen diskuteras relationer och värdegrund, berättar rektorn, som också berättar att trygghet är en stående punkt på de enhetsråd som genomförs. Ett annat redskap är skyddsronden då eleverna kan visa på platser där de känner sig otrygga. Det har vid sådana tillfällen framkommit platser och situationer där elever känt sig otrygga, berättar eleverna och elevhälsans representanter, och skolan har då gjort åtgärder för att öka tryggheten. Elevhälsans representanter berättar också att elever kan få sällskap av en vuxen i situationer som känns otrygga för eleven, som att gå till matsalen eller omklädningsrum.

*Det finns ett samlat arbete för att skapa studiero på skolenheten*

Granskningen visar att det vid skolenheten pågår ett samlat arbete så att eleverna ska kunna ägna sig åt skolarbete. Rektorn skriver i informationsinhämtningen att enheten, bland annat genom Skolenkäten, har identifierat att eleverna tidigare inte har upplevt studiero i den grad de ska. Rektorn skriver vidare att samtal kring och definiering av begreppet studiero tillsammans med eleverna är en av de insatser som genomförts och att man skapat ordningsregler/normer i klasserna som en "förlängning av skolans



ordningsregler". Vidare, skriver rektorn, har lärarna skapat en samsyn kring ledarskapet i klassrummet så att de ska agera likvärdigt. Med dessa åtgärder har det, enligt rektorn, blivit en större samsyn kring begreppet studiero och klasserna har haft möjlighet att arbeta fram sina egna klassregler.

Elever och lärare berättar att klasserna har tagit fram klassregler och enligt eleverna följer alla lärare reglerna. Elever och lärare berättar också att de i klassen eller på elevrådet pratar om studiero och klassens regler om någon bryter mot överenskomna regler. Lärarna berättar också om andra åtgärder för studiero som de använder, till exempel att eleverna har bestämda platser i klassrummen, att dela en grupp eller att vara två lärare under vissa lektioner. Lärarna framhåller också vikten av att tillbringa tid med eleverna även utanför själva undervisningen och då skapa en relation till eleverna. Elevhälsans representanter berättar att de deltar i arbetet bland annat genom att fråga eleverna hur de tycker skolan ska arbeta för att få en bra arbetsmiljö. Skolsköterskan frågar om eleverna upplever att de har studiero och sammanställer sedan elevernas svar för att få en överblick av elevernas syn på situationen.

På de lektionsobservationer som Skolinspektionen genomför råder studiero. Enligt eleverna följs överlag de överenskomna reglerna och om så inte är fallet agerar lärarna. Lärarna och rektorn berättar att då eleverna inte följer regler agerar de utifrån den åtgärdsstrappa som är överenskommen.

## Bedömning och betygssättning

### Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25 a § skollagen

8 kap. 2-3 och 3f §§ gymnasieförordningen

Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn visserligen har påbörjat ett arbete för att analysera eventuella omotiverade skillnader i betygssättningen, men lärarna behöver ges bättre förutsättningar att samverka för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betygssättning.

### *Rektorn analyserar eventuella skillnader i bedömning och betygssättning*

Granskningen visar att rektorn har påbörjat ett arbete för att analysera eventuellt omotiverade skillnader i betygssättningen. Rektorn skriver i informationsinhämtningen

att det finns en viss spridning i betygssättningen, men att övervägande delen av de satta betygen utgörs av E och F. Rektorn skriver att han som ny rektor behöver försäkra sig om att undervisningen ger eleverna möjlighet att nå högre betygsnivåer. Lärarna säger att de ännu inte vet hur rektorn kommer att säkerställa att det sker en likvärdig bedömning, men att det tidigare inte haft något arbete kring likvärdiga bedömningar. Lärarna berättar att de under hösten fått i uppgift att i arbetslaget diskutera, motivera och analysera sin bedömning och betygssättning. Rektorn skriver i en kommentar att lärarnas analys lämnades till honom och att han därmed har insyn i och möjlighet att utifrån den göra en egen analys. Arbetslagen kommer efterhand att få återkoppling på sin bedömning och betygssättning av rektorn och rektorn kommer att diskutera arbetslagets analyser med dem, berättar rektorn. I rektorns arbete med att analysera deltar även arbetslagsledaren och elevhälsoteamet. Rektorn berättar i intervju att han i några fall funnit avvikelser i betygssättningen och att några ämnen "stuckit ut". Rektorn har i de fall han identifierat detta fört samtal med de aktuella lärarna för att se vad som kan förklara avvikelserna.

*Lärarna ges inte tillräckliga förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg*

Granskningen visar att rektorn ger vissa förutsättningar för att lärarna ska kunna samverka med varandra kring bedömning och betygssättning. Det ovan beskrivna arbetet med analys är ett sådant exempel. Av intervjuer med lärare framkommer dock att det i första hand är de själva som tar initiativ till samverkan kring bedömning och betygssättning. Lärarna säger bland annat att de diskuterar bedömningar sinsemellan och att de ibland sambedömer elevarbeten. Lärarna berättar vidare att det inte finns så mycket tid till att diskutera i ämnesgrupper och att de inte i någon större omfattning samverkar med andra lärare vid De la Gardiegymnasiet kring bedömning och betygssättning. Lärarna och rektorn berättar vidare att det inte sker något samarbete med andra skolor i frågor som rör bedömning och betygssättning. De intervjuade lärarna säger att de ser ett behov av att samarbeta med andra kring bedömningar av elevarbeten. Lärare berättar att de för att "hålla nivån" i sina bedömningar använder sig av gamla nationella prov för att inte tappa sin bedömningsförmåga.

Lärarna berättar att de kan dokumentera sina bedömningar i skolans lärplattform, och att detta är något som några lärare använder sig av, medan andra inte gör det. Det finns inte något gemensamt och överenskommet sätt att dokumentera, säger en lärare.

### Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärarna ges förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg och säkerställa att lärarna använder sig av olika metoder för att säkerställa likvärdighet i bedömning och betygssättning

Skolinspektionens granskning visar att rektorn har påbörjat ett arbete för att utifrån gjorda bedömningar och givna betyg analysera eventuella skillnader i bedömning och betygssättning, men att lärarna inte ges tillräckliga förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg.

Betygssättning är en komplex praktik och för att lärare ska kunna göra professionella bedömningar behöver lärare ges förutsättningar att kvalitetssäkra sin betygssättning på olika sätt och med hjälp av andra lärare, både inom och mellan skolor. Rektorn har en betydelsefull roll för att skapa dessa förutsättningar. Rektorn behöver se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Ibland kan huvudmannen bistå rektorn med att organisera arbetet mellan skolenheter, exempelvis om lärare saknar ämneskollegor inom skolenheten. Detta kan ske genom att skapa mötesplatser, såväl fysiska som digitala.

En annan del av rektorns arbete för att underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg handlar om att ge förutsättningar i form av att underlätta och stödja lärarnas dokumentation. Rektorn och lärarna kan tillsammans komma överens om hur en ändamålsenlig och sammanfattande dokumentation kan föras. Det är i så fall viktigt att formen ger lärarna möjlighet att stödja alla elevers kunskapsutveckling och att sammanställa olika typer av underlag inför betygssättning. Hur lärare utformar sin dokumentation kan ibland bero på ämnets karaktär och vilket program läraren undervisar i. Om man inte kommer överens om formerna för dokumentation är det ändå viktigt att dokumentationen utformas så att andra kan ta del av den och förstå den, inte minst för att kunskapen om elevernas och deras utbildning ska gå förlorad vid lärarbyten.



Skolinspektionen rekommenderar att ett utvecklingsarbete påbörjas som säkerställer att lärarna ges förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg. I arbetet ingår att diskutera vilka olika metoder och arbetsformer som kan användas för att göra likvärdiga bedömningar och sätta likvärdiga betyg.

**På Skolinspektionens vägnar**

**X** Bo Jersenius

Föredragande  
Signerat av: Bo Jersenius

**X** Roland Fallström

Enhetschef  
Signerat av: Roland Fallström

I handläggningen av ärendet har även Ann-Kristin Hammersberg medverkat.

## Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

---

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

### Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

[www.skolinspektionen.se](http://www.skolinspektionen.se)



## Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 3 december 2019 och den 4 december 2019. Besöket genomfördes av Bo Jersenius och Ann-Kristin Hammersberg.

De la Gardiegymnasiet består av sex enheter som var och en leds av en rektor. Inom den besökta enheten, enhet 5, finns två introduktionsprogram, IM språk och IM individuellt alternativ. Det finns ett arbetslag i enheten, där samtliga lärare ingår. Vid tidpunkten för granskningen går 40 elever på IM språk och 80 elever på IM individuellt alternativ.

## Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i regelbunden kvalitetsgranskning i De la Gardiegymnasiet, enhet 5 i Lidköpings kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

|                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt? |
| <br><br><br><br><br><br><br><br><br><br>                                                                                                                                                                                      |

## Formulär för huvudmannens redovisning

|                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver arbeta mer strategiskt med styrning och ledning av jämställdhetsarbetet                                                                                |
| Redovisa vilka åtgärder som genomförts:                                                                                                                                                     |
| Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:                                                                                       |
| Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?                                                                                                                                   |
| Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:                                                                                                                                       |
| Utvecklingsområde 2: Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade metoder och arbetssätt så att eleverna ges inflytande och görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. |
| Redovisa vilka åtgärder som genomförts:                                                                                                                                                     |

|                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:                                                                                                                                |
| Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?                                                                                                                                                                            |
| Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:                                                                                                                                                                                |
| Utvecklingsområde 3: Rektorn behöver se till att lärarna ges förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg och säkerställa att lärarna använder sig av olika metoder för att säkerställa likvärdighet i bedömning och betygssättning |
| Redovisa vilka åtgärder som genomförts:                                                                                                                                                                                              |
| Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:                                                                                                                                |
| Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?                                                                                                                                                                            |
| Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:                                                                                                                                                                                |